

Nro. 26.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Költ Bétsben Septemберnek 28-dik napján 1798-ik
észlendőben.

Béts.

B. *Devins* Cs. Kir. hadi Tárnokmester, egy szép 's derék Magyar Regimentnek tulajdonosa, minek-utánna Ő Cs. K. Felsege parantsolatjából a' Horváth- és Erdély Országai, nem külömben a' Velencei vég-helyeket, és határokat szemesen meg vizsgálta volna, kevés napokkal ennekelötte ide vissza jövéen halálos betegségbe esett, és tegnap reggeli 9. óra-kor meg is holt. Ebben a' *Niederlandiai* szülektől Izármazott, de Magyar Országon született, 's Ma-gyar Regimenteknél szolgált vitéz Hazánkfiában a' Fels. Aultriai Haz egy buzgó hivjét, a' Cs. K. ár-madia pedig egy valóságos Mentorját, 's derék Ve-zérjét és Hérosát vesztették el; kinek vitéz tettei-ről mindenkor mélységes tisztelettel fognak a' Márs-fiai emlékezni.

C c

Az itt lakos Görög kereskedőkhöz érkezett *Konstantinápolyi* magános levelek szerént, 15 Orosz hajók jutottak bé az oda való Canalisba, ezen hónap 5-ikén, a' mellyek, mint a' Fényes Portának győzhetetlen védelmezői, rendkívül való örömmel fogadtattak a' buzgó Muzulmanok által. Onnan a' Török flottával egyetemben, a *Dardanellákon* keresztül, a' Közép Tengerbe fognak menni, 's az ott lévő Angliai flottával magokat egyesítvén, öfzve kaptsolt erővel kadakozni a' Francziák ellen.

Nelson Anglus Ádmiralisnak, mint a' *Fényes Porta* Szabadítójának, 100 erfényt (egy erfényben 500 piafter vagyon) egy nyufztal prémzett és bellett bundát, egy kalapra való brilliantos bokkrétát, egy brilliantos markolatú spádét, és egy brilliantos markolatú 's hüvelyű *Satagant*, az az, Török kardot küldött ajándékba a' Török Császár. — *Bonaparte* Fr. fő Vezér ellen 100 ezer emberből álló ármádiát fog a' Nagy Úr, a' Damaskúsi Basa vezérlése alatt Egyiptomba küldeni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Német Ország.

Azon fontos jegyzésekre, a' mellyeket a' *Rastadi Német Deputatió* képeben, *Gr. Metternich* Cs. Plenipotentiárius minifter, *September 10-ikén* a' Fr. Miniffereknek küldött ezek *September 14-ik* napján következendőképen válaszoltak :

„Ambár igen nagy örömet érezzenek magokban az alább irtak a' Német Deputatió békéségesen hangzó szavain, és ambár igen nagy bizodalommal légyenek azok eránt: mindazáltal kéntelenek azt meg jegyzeni, hogy sem a' szép szavak, sem a' jó indulat nem elegendők; a' már 9. hónapokig tartó alkudozás után valósággal kellene azt meg mutatni, hogy akarja a' békéséget, tökéletességre kellene azt vinni. Az alább irták meg nem szünnék avval kinálkozni. — Valójában mostan is látatik a' Német Deputatió eddig való határozatlanságából ki lépni akarni; leg közelébb réá állott a'

Fr. Respublika nyomos kivánságának tellyesítésére, az *Ehrenbreitsteini* várnak le rontására, és az ezen tárgyra nézve való, mostan is említett meg egyezését akként nyilatkoztattaki, hogy abból nyilván láthatni, hogy nem hibáztak az alább irták, a' midőn azt a' meg másolhatatlan jelentéft tettek magokról, hogy ők azon meg egyyezéft egyenesnek és tisztának tartják, 's bé is veszik. Ugy de, miért hagyatott meg az előbbi meg határozásnak egyikébe bé tsúfzott fel tételes dispositió? Miért folztották meg magokat azon meg másolásnak jó következéseitől, a' melly, a' nehézségeket el távoztatta, az áldozatot érdemessé tette, az alkudozásnak költsönös egyenes vóltáról a' Fr. Fő Kormányfizeket meg győzte, és a' jövendőbeli egyeftséget állandóva tette vólna. — Igaz ugyan az, hogy a' Német Deputatio egézfzen hajlandó a' *Péter szigetje* Franczia Respublikának való által engedésére; hanem úgy lattzik, hogy felettébb való áldozatnak lenni tartja azt, a' melly gondolat nemcsak meg alatonitja ezen ajánláft, hanem egyfzersmind azt is nyilván valóvá teszi, hogy a' Német Deputatio, azon számos áldozatokról, a' mellyeket a' Német Országai békesség helyre állatása végett tett már a' Fr. Kormányfizek, egézfzen el felejtkezett. — Ismét azt lehet és kelletik mondani, hogy nagy tévelygés azt állítani, hogy a' két egymással alkudozó Hatalmaiságok, szoros értelemben, egyenlő hafznot várhafsanak magoknak. — Ezeu egy aranyuságnak sem a' dolgok' természetében, sem a' személyeknek egymás eránt való környülállasaikban helye nintsen, és ha a' jelenvaló álkudozásokban fel tétetődne is az, még is nyilván való dolog az, hogy abból nagy külömbfégnak kellene a' Fr. Respublikára nézve folyni, a' melly nemcsak az azt illető elégtételnek nagy részét el vesztené, hanem a' kezében lévő nyert hafzont is meg kifsebbitené. — Az illy alkotmány semminémü békességgel meg nem egyez, még kevesbé a' Franczia fegyvernek aitsőségevel; következésképen meg nem igazitat-

hatik az olly alkudozókkal, a' kik jó itilő tehetséggel, és egyenes szivvel birnak."

„Ezen szükséges meg jegyzések után még valylyák azt az alább irtak, hogy a' Német Deputatió által adatott válfaz nagy reménységet nyújt a' dolgoknak jelenvaló mivóltokhoz, és mind a' két nemzet által nyughatatlanzággal várt, de meg hátraltatott szerentsés ki menetelekhez. — Azon válfaznak szoros meg vizsgáltságából a' tettzik ki, hogy minden, leg előbb a' fő nehézségeket ezen három pont-ra lehet szoritani: 1) Még tartásák e' a' Francziák magoknak a' *Kehli* és *Kasszeli* erősfégeket, vagy pedig vissza adják Német Országának? — 2). A' Rénus bal partyán fekvő, és Francziáknak által adatott Német tartományoknak adofságaik, által tétetődjenek e, a' Rénus jobb partyán lévő, és compensatióban adattatandó tartományokra, avagy nem? — 3) Mitsoda alkalmaztatáft, és ki fogáft lehessen a' Rénuson túl lévő Német tartományokból kiköltöztekre nézve, az Emigransokról hozatott Francia törvényekből tenni? — A' többit, a' mint a' Német Deputatió is böltsen meg jegyzette, könnyü lefzen, a' nagyobb akadályoknak el háritatások után, el intézni. — Annakokáért ezen 3. punctumokra függesztik az alább irtak magok figyelmetességét, és mivel a' két utólsóbtól, sok familiáknak boldogságok, szabadságok és szerentséjek függ a' két Statusban, nagy figyelmetességgel kivánták azokat meg vizgálni. — És ezek igen szentséges tárgyak a' Francia Kormánysszékre nézve, mind más Státusokkal való politica égyefségekben, mind belső kormányozásaikban. — Arra való nézve, következő ajánlásokat és jelentéseket tesznek az alább irtak (mindazáltal azon nyilvánosságos fél tétel mellett, hogy a' Péter szigetbeli erőtség ezennel engedtesék által a' Francia Respublikának, és egyfzersmind az *Ehrenbreitsteini* erősfégle rontatása eránt tétetett clausulak és fel tételek is töröltesenek el.)

1.) *ször.* Hafzontalan dolog volna azon mártud. va lévő okokat, a' mellyekre nézve a' Fr. Respublika a' *Kéhli* és *Kasszeli* erősségeket azoknak vidékeivel együtt meg tartani akarta, újra elő hordani; ugyan azon indító okok által akadályoztatik azoknak egészlen való által adatásoktól. — Azt lehetett volna gondolni, hogy ezen tárgyat politicus tekintettel fognák a' herczegek, és több Birodalombeli Státusok meg szemlélni; valósággal meg fogják jövendőben bánni, hogy arra nem figyelmeztek, avagy figyelmetlenségekre méltatlannak lenni itilték. — A' midőn a' Francziák hatalmában lenni látták volna ezen erősségeket, a' helyett, hogy hafznos bizodalommal keslett volna erántok lenni, ellenkező h jlándosággal viseltettek hozzájuk. — Minden félelemnek el háritása végett, imé le mond a' Francia Respublika a' *Kéhli* és *Kasszeli* erősségeknek birasáról, le rontattya azokat, és tsak vidékjeiket tartya meg még most magának.

2.) *ször.* A' mi a' fent említett adofságot illeti; meg nem fontolta jól a' Német Deputatio, hogy a' Fr. Respublika az olly feltételekre, a' mellyek a' Rénuson túl lévő Német tartományoknak által adatásokat meg alacsonyítanak, a' két Status közt való villongásoknak növéfét meg gyökereztetnek, és az által adattatott Német tartományokat a' hadi terhekkel nagyon meg nyomnák, tellyeséggel le nem bortsátkozhatik. És így, a' miképen már másszor is ki nyilatkoztatták magokat az alább irtak, az által adattatott Német Tartományoknak adofságjaik, a' Compensatióban adatandó Rénuson innen lévő tartományokra fognak által tétetődni; abban mind azáltal meg eggyez, hogy a' Tartományoknak, és Közönségeknek adosságaik, ki vévén a' hadakozás folytatására tsináltakat, tovább is azon Tartományokon maradjanak. — A' közönséges Creditorok' julsaik ezután is sértetlenül fognak hagyattatni.

3.) *ször.* Azt is kívánnják az alább irtak jeleníteni, hogy az emigratióról hozatott Fr. törvények sem az által engedtetett Német tartományokra, sem

Moguntziára ki nem fognak terjesztetni. Örömmel teszikök ezen meg nyugtató jelentést; mivel mindazáltal azon cikkely, a' mellyen azon ki nyilatkoztatás fundáltatik, a' Német Deputatio 3-ik *Martiusi* Jegyzésének 18 cikkelyei közt vagon, azok pedig a' 11-ik *Martiusi* Jegyzésben ki nyilatkoztatott fel tételekre czéloznak; szükséges volt ezen tárgyat világosabban ki magyarázni. Tehát akként jelentik ki magokat az alább irták, hogy ezen cikkelyekre és feltételekre, annyiban, a' mennyiben szükségek volt az alkudozásban, már feleltének; egyfersmind a' 9-ik *Germinali* (29-ik *Martiusi*) válszadásokra utasítják a' Német Deputatiót, hogy, tudniillik ezen cikkelyeket és fel tételeket, mint magában álló, egymástól különböző, és másoktól nem függő feltételeket úgy nézik a' Fr. ministerek, ésök akármelly azokkal való élésnek, a' melly által t. i. a' már meg határozott pontokat vagy meg erőtleníteni, vagy héjába valóva tenni lehetne, tellyes tehetségek szerént ellent fognak állani. — Ezen jegyzéseket, mint a' békeféségnek zálogát, úgy adják elő a' Fr. Ministerek. — Hogyha Francia és Német Ország egyenlő indulattal viseltetnek, úgy reményleni lehet, hogy a' Német Deputatio egy formán fog gondolkozni, és nem fog újabb hadakozásra való alkalmatóságot szolgaltatni. *Radtban Fructidornak 28-ik* (September 14-ik napján a' Fr. Republikának 6-ik esztendejében..“

Bonnier. Jean Debric. Roberjeot.

Nagy Britannia.

Az *Irrlándiának Killalla* nevü kikötő helyében, *Augustus 22-ikén* ki-szállott Francziák, azon hólnapnak 27-dikén reggel meg támadtak *Castlebar* mellett, a' *Lake* Generális vezérlése alatt vólt Anglus seregeket, előbb, hogy sem mint ezek ölszve huzhatták volna magokat, és hátrább is nyomták, holott kevés embert vesztett ugyan a' nevezett Anglus vezér; mindazáltal ké-

telen volt 6. tábori ágyuját az ellenségnek hátra hagyni. — A' *September első* napján költ Londoni udvari újság level tette ezen történetet közönségesé, ezt is hozzá adván, hogy *Castlebartól Tuamig* nyomult volna előre az ellenség; de valamint több költött híreknek, ugy ennek valósága sem erősített meg. — Azonközben egy 13000 főből álló armadiával ment Lord *Cornvallis* az ellenség eleibe, a' mellyel *September első* napján *Knockhill* kis váraska alá érkezett.

Ezen környülállásról következő officális tudositást küldött herczeg *Portland* minifter a' *Londoni* Lord Majornak: „Ma reggel vettem Lord *Cornvallisnak Knockhillból* első *Septemberi* levelét, a' mellyből világos, hogy még akkor is *Castlebar* mellett állott az ellenség; hogy elegendő okunk légyen annak el hívésére, hogy annak hadi ereje felettébb nagyoztatott, és hogy kevesen állottak hozzájuk a' lakosok közzül, azok is pedig többire mind alávaló emberek. — Örömmel jelenthetem még azt is, hogy *Irlandiának* egyéb részeiben semmi békételesség nem mutatta magát, melylyet a' közönséges újság levelek által ki hirdettett tudositásokra nézve, szükségesnek tartok jelenteni.

„Eddig vagynak az officális tudositások. A' magános levelekből több tudositásokat is lehet olvasni, a' mellyek közt leg fontosabnak lenni látatik az, a' melly a' *Loyds* nevü kafféházban kiszegesztetett vala *September 7-ikén*, hogy tudniillik, a' *Liverpoolból* küldetett levelnek foglalata szerént, egy *Dublinből September 4-ikén* ki indúlt hajó az haljotta egy akkor oda érkezett vámós hajónak kormányozójától, hogy *Lord Cornvallis* a' *Franciaikat* meg tamáda, 's meg verte volna, annakutánna pedig 5. osztályra osztván fel armadiáját, egézlén körülkerítette 's el fogta volna az ellenséget. — A' melly történetnek valóságát meg eddig semmi udvari hiradás meg nem erősítette. Arról mindazáltal kételkedni nem lehet, hogy

Lord Cornwallis igen közel vólt az ellenséghez, és hogy ő tellyes diadalmat fog rajtók venni. — Azt hirdetik ugyan a' közönséges ujság levelek, hogy 7000 főből áll az *Irrlandiába* ki szállott Fr. sereg, de, a' mint a' fellyebb való jelentésből láthatni, épen nem úgy vagyon a' dolog, és mingyárt első tsatájokban is 80 emberek velt el, és nem kevesen estek fogságba.

Néhány magános levelek már most azt hirlelik hogy azon *Francia* ármadiának vezérje, *Humbert* Generalis capitulatióra kíván *Lord Cornwallis*sal lépni, úgy mindazáltal, hogy a' melléje állott *Irrlandusok* is részeltessenek abban; de hogy ezen ajánlást egy átallyában meg vetette vólna a' nevezett *Anglus Lord*.

Azonközben olly rendelések tétetődtek *Dublinban*, hogy semmi alkalmatóságok nem lehet a' titkos békételeneknek a' *Francia*akkal való közösülésre, és zenebona indításra. A' városba vivő utakon és kapukon meg ükettöztettek a' vigyázó strázsák, és a' városban közönségelsé tétetett parantsolat szerént, senkinek szem szabad esteli 9. orától fogva reggeli 5. oráig házából ki menni; a' *Status* rabjai záros tömlöczökbe tsukattak, és *O'Connor*, *Emmet*, 's *M'Névin* lábaikra kettős vasak tétettek; hanem épen mikor ezek történtek vólna, mind nékiek, mind más 30 *Status* raboknak akkor érkezett meg a' Királyi pardon, melly szerént örökre ki kell nekik az *Orizágból* menni. Minthogy pedig az *Angliai* antiministerialis résznek nevezetesebb tagjai *Bedford*, *Fox*, és *Sheridan*, *O'Connornak* nemtsak pártyát fogták, hanem olly forma bizonytságot tették felöle, hogy ök politica gondolkozásokra nézve vele egy formán értenek, ő pedig első indító oká vólt az *Irrlandiai* insurrectiónak: félő, hogy ök is keleptzébe ne eszenek. —

A' 4-ik *Septemberi Londoni* udvari ujság levél által had inditatik a' *Francia* *Respublika* dajkasága alatt lévő *Liguriái* és *Római* újforma *Respub-*

likák ellen. Az *Augustus 29-ik* napján ki adattott hirdetménynek ez a' foglalatja vagyon:

„Minthogy azok az emberek, a' kiknek kezekben vagyon most a' Fr. Ország hatalom, OlafzOrszág-nak több részeit erőszakosan el foglalták, és az ott lévő régi igazgatás formáját fel forgatták; mint-hogy az ő alattok valók azon planumjaikat, a' mellyek Európának köz hasznával ellenkeznek, és kivált az ő Kir. Felsége jobbágyainak kereskedéseiket és hajókázásokat akadályoztattyak, elő menetelesítik; — jelentetik ezen hirdetmény által, hogy a' Közép Tengernek, ezen ellenség hatalmában lévő partyai, 's különösen a' Genuai, és a' Római Státusbeli tengeri partok ellenséges állapotba tétődnek, és ellenséges módon fog velek bánat-tatni. „

Helvétziai Respublika.

A' Helvécziában lévő Francia truppok, és *Unterwaldi* fegyvert fogott lakosok közt, *September 9-dikén* történt véres tsatáról ekként irt a' *Schauenburg* Generális Titoknokja *Richard* polgárhoz, a' Fr. armádia Helvétziai postjainak fő Igazgatójához: „Ma egészlen meg verettettek az *Unterwaldiak*. — Tegnap jól meg vizsgálván az ő fekvéseket *Schauenburg* fő Vezér, ma, reggeli 5 órákor, egy néhány punctumon meg támadta, és hosszas ellentállások után zürzavarba ejtette, 's meg futamtatta őket. 's a' t. “

Önnön maga *Schauenburg* fő vezér is ilyen foglalatú tudositást küldött *Luzernai* fő hadi szállításáról, *September 9-ikén*, hetedfél órákor, a' Helvétziai Directoriumhoz: „Polgár Directorok! örömmel fogjátok érteni, hogy hiven megmaradt a' Republikánusok mellett a' győzedelelem. — A' *Stanzi* (*Unterwaldi*) egész kerületeket hosszas csatazásunk után el foglaltuk. — Egyedül azon szomorkodok, hogy sok vérontással vettük meg a' győzedelmet;

de nem lehetett más módon a' pártosokat meg zabolázni.,,

Ezen itt le irt hadi történe-tről illy jegyzéseket olvasunk a' *Luzerni* közönséges és magános levelekben : „Mindnyájan mélységes szomorúságba estünk azon *Unterwaldi* véres tsata miatt, a' melly *September 9-ik* napján esett. Minden oldalról meg támadták a' Francziák az *Unterwaldi* insurgalt lakosokat, 's mindenütt diadalmat vettek rajtok, hanem mindenütt nagy árron kellett nékiek a' győzedelmet meg vásárlani. — A' *Kerns* mellett esett fő tsata reggeltől fogva dél utánnig tartott, 's mind a' két részről sok vér ontatódott ki. Diadalmat vévén a' Francziák az insurgenseken minden körülbelől fekvő falukat, sőt magános házakat is meg gyujtottak. — Egyik tűz lángja után a' másik ütötte ki magát, az égnek egész kárpitja tűzben volt éjfél utánnig. — Sem az asszony népnek, sem a' kisdedeknek nem kedveztek a' meg busúlt győzödelmesek. — *Stanzstad*tól *Stanzig* halommal fekkütt a' holt test, 's miattok az Ország utján sem lehetett menni. — *Stanzban* tsak nem minden házak porrá és hamuvá lönek. — Lehetetlen az *Unterwaldi* nyomoruságot és puztitást le irni. — Mindennek, a' ki a' hegyek közzül le ment, fegyverét le rakta, 's a' *Constitutió*t bé vette, meg kegyelmezett *Schauenburg* Generális; hanem kevesen voltak olyanok, a' kik ezeknek nyomdokaikat követték volna. — A' meg öletett *Unterval*diaknak 2000-re tetődik a' számok. — Magok meg vallották azt a' Francia tiszték, hogy az egész háboruban nem volt ennél véresebb tsatájok. Még az asszonyok is fegyvert rántottak honnyaiknak védelmezésekre, és férjeikkel együtt hadi rendbe álván, nemeket felülhaladó bátorsággal viaskodtak, de sokan el is hullottak közüllök. — Kiváltképen a' Fr. ágyuk tettek benne sok kárt.

Helvécziának jelenvaló környülállásait, és a' fent le irt szomorú történeteket, ezeknek valóságos okaival egyetemben, nyilván lehet egy *Septemnek* 11-ikén költ *Bernai* levélben látni: „Két tárgyra vagyon, *ugymond*, a' közönséges figyelmetesség függettetve. Az *első* a' Francziákkal kötött offensiva és defensiva allianczia. Ennekelötte soha senkivel sem volt *Helvécziának* offensiva alliantziája. A' mig még királyok uralkodtak Francia Országban, a' velek való szövetség Izerént, tsak 6000 emberrel tartozott a' Francia határokat védelmezni, most pedig kéntelen volt a' Helvécziái Fő Kormányfizek magát arra kötelezni, hogy minden esetekben, és háborúkban, minden kifogas, és meghatározás nélkül, segiteni fogja a' Francziákat, a' melly miatt minden némü háborúkban részesülni kell *Helvécziának*, és olly requisiók alá fog vettettetni, mellyekhez szokatlan lévén a' nemzet, félelemmel tölti azt bé. — Egy szóval, mindenigaz *Helvétus* bánkodik 300 esztendőig tartott tsendeségének el vesztésén. Ez az oka, hogy az apróbb *Cantonok* vonakodván az új *Constitutióra* való esküvéstől ujjabb háború támadt közöttök és a' *Francziák* közt, a' mellyre, mint 2-ik tárgyra vagyon a' *Publicumnak* figyelmetessége függettetve. — *Előben* is az *Untervaldi Canton* támadta meg *Schaunenburg* Fr. vezér. Ezen *Cantonnak* 8. mélföld a' hosszasága 6. a' szelelsége, az *Alpes* hegyek közé vagyon szorittatva, 's három tenger, vagy inkább tó fekszik térségjein. — Napnyugotra és északra a' *Luzerni*, délre a' *Bernai*, napkeletre az *Uri* és *Schviczi Cantonokkal* határos. — Tellyes erdőkkel és hegyekkel, 's erre nézve igen alkalmas a' barom tartásra. Lakosai mindnyájan *Catholicusok*. — Ez, és a' *Schviczi*, 's *Uri Cantonok* kötöttek 1315-ik esztendőben egymás közt leg előben is szövetséget, 's ezek vetették még a' most el enyészett *Helvécziái Constitutió*nak első fundamentumát. Eleitől fogva Izerették ezen *Cantonnak* lakosi a' tsendes életet, vallásokat, régi szokásaikat,

és leg kisebb változást sem tettek democratica alkotmányokban. — Értésekre esvén *Schauenburg* Fr. vezérnek ellenek lett indulása álhatatosán el tőkéllették magokban, hogy vagy régi szabadságaikban meg maradnak, vagy meg halnak. A' már felylyebb meg jegyzett napon, tudniillik *September 9-ikén*, réggeli 5. óraker, két felől, ugymint, a' *Luzerni* Canton határaitól, és a' *Waldstetti* tó oldaláról rontott reájok. — Az *Untervaldiak* bé botsáttották ugyan az úgy nevezett fekete Frantzia légiót földjökre, hanem mikor a' *Lungerin* hegyek közt lévő szoros utón ment vólna az, egy már annakelőtte meg mináztatott, az az, puska porral meg rakatott nagy közfiklát fel vettették, 's agyon verették azon legiónak nagyobb részét az életben meg maradtakat pedig ki üzték határjaikból. — A' *Stanzstadi* tó mellett, holott 8000 emberrel állott *Schauenburg* Generális, 15 óráig viaskodtak az *Untervaldiak* az ellenséggel, még pedig olly mérgesen, hogy a' meg öletett és tóba ugratott, 's abba fulladott Francziáknak 3000-re tétetik a' száma. — Végtere 2000 tallért igirvén *Schauenburg* Generális annak, a' ki ottan a' szárazra leg elsőben ki szállana, a' sok veszteség után, három helyen szállottak ki a' Francziák, és hátok megé kerülvén a' viaskodó *Untervaldiaknak*, másfél ezer embernél többet le vagdaltak közzülök, és nemtsak *Stanzstad*, *Bouche* és *Bevanies* nevű helységeket, hanem azon Cantonnak fő városát *Stanzot* is, minden régiségeivel egyetemben meg gyujtották, 's meg égették. — Az életben meg maradt *Untervaldiak* a' hegyek közzé vonták magokat, és álhatatosan meg akarván öseiknek törvényeik, 's szokásaik mellett maradni, meg vetették a' nékiek igirtetett pardont.

Elegyes Dolgok:

Néhány hólnapoktól fogva igen sok fáska vól *Móldrában*, a' mellyek közzül néhány olztályok

Nzében vidékén is mutogatták magokat, de ott szállást nem tsináltak magoknak. — Londonban 12 serfözö 195000 akó sert főzött ki, melly jobbadon napkeleti és napnyugoti Indiára vitetett. — Azon szántó ekét, mellyel néhai II. József Császár, Morva Országban a' *Kaufznizi* határon szántott, egy márvány kő talpra állitatták fel, és azon Marchionatus Izálajában vitették bé az oda való Karok és Rendek. — Párisban sok apró gyermeket meg ölt ezen efszendőben a' himlő. — Azon petsétes leveleknek, a' mellyeket a' Nápolyi Felsőség a' tartomány- és városbeli kórmányozoknak küldött, September' 3 ikán fel bontatván, a' vólt a' foglalatjok, hogy 50000 fegyvert fogható embert állítsanak ki, 's öltöztetsenek fegyverbe, a' kik azon esetre, hogy a' reguláris katonaságnak táborba kelleni szállani, vigyázzanak a' közönséges tsendesség állandó meg maradására. — A' Nápolyi Kir. armadiának vezérlése Cs. K. hadi Tárnokmesterre B. *Mackra* bízott. — Azt állatták a Párisiak, hogy fel nem fog, a' Frantzia és Amerikai Respublikák közt a' régi baratság bomlani. — Egészlen Francia lábra fog állitani a' *Máltai* sziget, és már ottan is ujság levelek adattatnak ki. — A' Florentzai herczegségben erősen meg tiltatott a' *Pantalonsok*nak, az az, a' lábfszár közepéig erő Fr. nadrágoknak, a' rövid haj, és több efféle republikánsi módiknak viselete. — A' *Liffzabonba* szökött pártos Irlandusok, at ott lévő Anglus követérésére meg fogattatván, vissza küldettek hazájokba. — A' Francziák ellen küldettendő Orofz armadiát, a' Császárnénak testvér öttse Ferdinand Würtembergi herczeg fogja commandirozni. — *Máltából* való el menetelekor meg hagyta *Bonaparte*, hogy ottan egy szerzetes Rendnek egy klastromnál több ne hagyattasfék. — *Barthelemy* Fr. Ex-Director a' *Cayennei* ispotályban betegségéből felgyogyulván, onnan *Sinamarisba* küldetett. A' *Párisba* küldetett Portugalliai követnek D. *Diego de Noronha* a' neve. — Azok a' *Velencei* tartománybe-

É lakosok, a' kiknek a' Cisálpíniai Respublikában örökségeik vagynak, 180 napot tartoznak azokban elszendőnként lákni, másként elszendei jövedelmeknek egy harmad részét el vesztik. — *Reubel* Fr. Director September 11-ik napján érkezett vizsza Párisba *Plombiersből*, a' hol t. i. meg bomlott egészségének helyre állítása végett, savanyú vízzel és fordóvel elt. — A' Római Statusbeli insurgenseknek egy része az Apenninusi hegyek közé vette magát. — A' *Líffzalomban* lévő Svéciai követség izámára egy kápolnát épitetett ottan a' Svéciai Felség. — Azok a' *Korszikai* emigránsok, a' kik hazájokból lett kiköltözésektől fogva pensiót vettek Angliától, és Olasz Országban imitt amott laknak, kötelesek a' *Livornóhoz* nem messze fekvő *Elba* szigetébe öfzve gyűlleni, külömben meg foztatnak pensiójoktól.

* * *

Horátz' első Könyvének Harmadik Eneke Magyar Strófákba fordítva.

Hajó! a' melly viszed a' nagy *Virgiliust*,
A' mig el indálnál, hald meg *Horátziusi*.

* * *

Vénus Isten Affzony téged igazgafson,
Mind *Kástor*, mind *Polluks* hiven takargafson.
Eólus szeleit tömlöbe szorittsa
A' kedvezön kívül, 's fel-ne háborittsa
A' Tengert; söt inkább néked ugy kedvezzen
Hogy *Virgiliusom* békével evezzen.
Kérlek is tartsd-meg azt, ki szivemnek fele,
Hogy ne legyen halak 's tsudák eledele.
Tartsd-meg, ismét kérlek, szivem 's lelkem felét;
Mert így messze üződ éltem' komor telét.
Vidd-el *Athénébe* öt békefészesen,
Hogy ott folytathassa munkáját tsendeszen.

Vas vólt annak szive 's hármias értz felette,
 Ki romló hajóját elébb a' felette
 Veszedelmes Tenger' habjaira mérte
 Bizni, 's a' ki annak szélességét mérte.

Nem félt az egymással küzködő szelektől,
 Nem az első hajtó hét *Hiadesektől*;
 Sőt talám az a' sziv soha sem irtózott,
 A' melly leg-először tengeren hajózott.

Mitől rettegett az, ki midőn evezett
 A' tengeren, 's még is szeme nem könyvezett
 Az irtóztató nagy tsudák látására,
 'S a' tenger felettébb való zugására?

Már látom nints háfzna, hogy el-választatott
 A' föld Tenger által; mert mód taláztatott,
 Hogy már az embernek a' vizen is uttya
 Kélzüljön, a' mellyen utazását futtya.

Ollyan ez a' dühös emberi nemzettség,
 Ezt ugy el-foglalta már is a' vezettség,
 Hogy azokon kápdos, mellyek tilalmasok,
 'S arra hangyat rohan, mellynek tilalma sok.

Tekintsd *Promethéust*, ki arra a' végre,
 Hogy a' Naptól tüzet lopjon, a' kék Égre
 Fel emelkedett, hol *Pallás* segítsége
 Altal bóldogult is; de vakmerősége

Meg lakolt; magának mert az az átkozott
 Halált 's e' Világnak sok roszszat okozott.
 Ő az, ki éltünket meg rövidítette,
 Az előtt ép' testünk betegesítette.

Ő az, ki a' halált hozzánk siettette,
 'S lalsú lépéseit gyorsabbakká tette.
 Vakmerő *Dédalus!* hát te mit koholtál?
 Mikor kemény záros fogságodban vóltál.

Hogy-hogy bátorkodtál szárnyékat építeni,
 Magadat 's fejedet azokkal repíteni?
 Szemléljük *Herkulest*; ez Pokolnak után
 El-indúlt, — le szállott barátai után.

Egyiknek közzülök szabadulást adott,
 De a' másik még is ugyan ott maradott.

Egy szóval: próbálni való már semmi sints,
Mindent meg-próbáltak, akármerre tekints.
Az Oriásokat lálsuk utóljára;
Ezek égbe vágytak; de munkájok' árra
Meg-ment: mert ménykövel verettettek agyon
'S egy néhány még most is *Aetna* alatt vagon.

* * *

Nem is tsuda, ollykor ha *Jupiter* hányta
Ményköveit reánk, 's éltünket nem szánja;
Mert mi nem engedjük sok gonofzságunkkal,
Hogy meg-elégedjék nyomoruságunkkal.
Irtá Filep János, Nyiresben
Augustus 20-ik napján.

* * *

R. Sz. B. Gróf, II. *Széki Teleky Domokos* Ur
Eő Nagysága, a' Fels. udvari Erdélyi Cancellaria
Cancellariusának Eő Excellentiájának első Izülőtt
fia, Cs. K. Komornyik, és az Erdélyi Melt. Kirá-
lyi Tablának egyik érdemes Afsefsora, a' múlt na-
pokban meg halálozott.

* * *

A' múlt posta napon, 25-ik szám alatt költ *M.*
Kurirnak 385 lapján, a' 8-ik sorban 8. millió lako-
sok helyet 800000-et, és 1 millió Zsidók helyett
100000-et kell olvasni, ezen tárgynak izorosabb
meg vizsgálása fzerént.

* * *

A' kik, vagy Januariustól fogva Mihály napig,
 $\frac{3}{4}$ esztendőre, vagy Aprilistól fogva ugyan addig
 $\frac{1}{2}$ esztendőre, vagy Julius kezdetétől fogva 3. hó-
napra, prænumeráltak a' *Magyar Kurirra*, hogy-
ha tovább-is kívánnak annak szolgálatjával élni,
ne sajnállyák a' barna paripa abrakjának az árrát,
az utolsó fertály esztendőre fel küldeni.

Vége a' III-ik Fertály Esztendőnek.